APEC ושיתוף פעולה כלכלי אזורי

Dr Alexander Ressos, TEP
Attorney-at-Law (Switzerland and Germany),
Solicitor (England & Wales and Hong Kong)
Of Counsel, KGP Legal LLC
alexander.ressos@kgplegal.com.sg
www.ressos.com.sg

מרשת אקדמית לפורום בין־ממשלתי

שיתוף הפעולה הכלכלי האזורי באסיה ובאוקיינוס השקט החל בכלכלנים ובאנשי עסקים. המועצה לשיתוף פעולה כלכלי פסיפי (Pacific Economic Cooperation Council, PECC), רשת של ועדות חברות המפגישה חוקרים ומקבלי החלטות מהממשל ומהעסקים, נוסדה בשנת 1980 ביוזמת ראשי הממשלה של יפן ואוסטרליה, מסאיושי אוהירה (Masayoshi Ohira) ומלקולם פרייזר (Malcolm Fraser). האסיפה הכללית הראשונה שלה התקיימה באוסטרליה באותה שנה. המועצה הכשירה במידה רבה את הקרקע לשיתוף הפעולה הממשלתי.[1] המזכירות הבינלאומית שלה פועלת כיום מכתובת בקנט רידג' (Kent Ridge), במערב סינגפור.[2] ל־PECC מעמד של משקיפה בפורום הרשמי שצמח מדיונים אלה.[3]

פורום זה היה שיתוף הפעולה הכלכלי באסיה ובאוקיינוס השקט (Asia-Pacific Economic Cooperation, APEC). פגישתו הראשונה התקיימה בקנברה בנובמבר 1989 ברמת השרים. השתתפו בה שתים־עשרה כלכלות. מאז גדלה החברות ל־21 כלכלות משני צדי האוקיינוס השקט, ביניהן ארצות הברית, סין, יפן, רוסיה, אוסטרליה והחברות הגדולות של ASEAN.[4] ל־APEC אין בסיס של אמנה, והוא מקבל את החלטותיו בקונצנזוס. חבריו מכנים את עצמם כלכלות, נוסחה המאפשרת להונג קונג, סין (Hong Kong, China) ולטייפה הסינית (Chinese Taipei) לשבת לאותו שולחן עם מדינות ריבוניות.

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

סינגפור כמארחת מוקדמת

סינגפור הייתה בין הכלכלות המייסדות של APEC ואירחה את פגישת השרים השנייה ביולי 1990, בתקופה שבה לי קואן יו (Lee Kuan Yew) עדיין כיהן כראש הממשלה.[5] ההיגיון הכלכלי היה פשוט. לעיר שהסחר שלה עלה כמה מונים על התפוקה שלה היה כל אינטרס בפורום המקדם שווקים פתוחים לרוחב האוקיינוס השקט. ההיגיון הפוליטי היה ברור באותה מידה. APEC קשר את ארצות הברית לסדר הכלכלי של מזרח אסיה בסוף המלחמה הקרה, דבר שהתאים לאסטרטגיית האיזון שפרק F.IV מתאר.

לאחר שהשרים החליטו בשנת 1992 להקים מזכירות קבועה, החלה מזכירות APEC את עבודתה בסינגפור בשנת 1993.[6] הבחירה העניקה לסינגפור תפקיד מתמשך בגוף שפגישות המנהיגים שלו מתחלפות בין החברים. בנובמבר 2009 אירחה העיר את פגישת המנהיגים עצמה, בראשות ראש הממשלה לי הסיין לונג (Lee Hsien Loong).[7]

המזכירות ועובדיה

מזכירות APEC היא גוף קטן. התיאור הרשמי שלה מדבר על צוות קטן של מנהלי תוכניות המושאלים מהכלכלות החברות, בסיוע עובדים מקצועיים בתפקידים מומחים ובתפקידי תמיכה. משימותיה הן תיאום ותמיכה: הכנת פגישות, ניהול פרויקטים במימון APEC, שמירת רשומות וניהול התקציב השנתי, שבשנים האחרונות כיסה יותר מ־250 פרויקטים. בשנת 2002 קיבלה הסמכת ISO 9001 לניהול איכות, צעד בלתי שגרתי למזכירות בין־ממשלתית באותה עת.[8]

אופי ההנהגה של המזכירות השתנה בשנת 2010. עד 2009 מילאה הכלכלה המארחת של אותה שנה את תפקיד המנהל הכללי, כך שהעומד בראש התחלף מדי שנה יחד עם היושב ראש. מאז 2010 מתמנה המנהל הכללי לתקופה קצובה של שלוש שנים.[9] הרפורמה העניקה למזכירות רציפות ופנים מקצועיות. היא גם חיזקה את מעמדה של סינגפור כמקום שבו נשמר הזיכרון המוסדי של APEC.

יחידת התמיכה במדיניות

שרי APEC הקימו בספטמבר 2007 יחידת תמיכה במדיניות (Policy Support Unit), שהחלה לפעול בשנת 2008 כזרוע המחקר והניתוח של הפורום.[10] היחידה שוכנת יחד עם המזכירות בסינגפור. מלבד הפקת מחקרים על הקלות בסחר, שירותים, רפורמה מבנית והכלכלה הדיגיטלית, היא עוקבת אחר התקדמות החברים ביחס להתחייבויותיהם הקולקטיביות. עבור

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

עיר התלויה בפתיחות שכנותיה, יחידת מחקר קבועה בנושא מדיניות כלכלית אזורית היא שכנה מועילה כשלעצמה, משום שהאנליסטים, הנתונים והסדנאות שלה מזינים את הדיונים במשרדי הממשלה, באוניברסיטאות ובמכוני המחקר של סינגפור.

מה APEC משמעותו עבור הפיננסים

APEC הוא בראש ובראשונה פורום סחר. שאיפתו המכוננת מצאה ביטוי ביעדי בוגור (Bogor Goals) משנת 1994, שכוונו לסחר והשקעות חופשיים ופתוחים באזור עד 2010 לגבי כלכלות מתועשות ועד 2020 לגבי כלכלות מתפתחות.[11] הנתונים של הפורום עצמו מתארים אזור של כ־2.95 מיליארד בני אדם, שהיווה בשנת 2021 כ־62 אחוז מהתוצר העולמי ו־48 אחוז מהסחר העולמי. המכסים הממוצעים בין החברים ירדו מ־17 אחוז בשנת 1989 ל־5.3 אחוז בשנת 2021, ואילו התוצר הריאלי של האזור עלה באותה תקופה מ־19 טריליון דולר ארה"ב ל־52.8 טריליון דולר ארה"ב.[12]

הפיננסים נכנסו ל־APEC דרך מסלול נפרד של שרי אוצר, שנפגש באופן קבוע מאז אמצע שנות התשעים ועסק בפיתוח שוקי הון, במימון תשתיות ובהכלה פיננסית.[13] התוצאות בתחום הפיננסים צנועות בהשוואה לאלה שבתחום הסחר. APEC אינו יוצר כללים מחייבים, אין לו סמכויות פיקוח ואין לו קרן משלו. ערכו עבור המרכז הפיננסי של סינגפור טמון במקום אחר: בהרגל של קשר סדיר בין פקידים, בתקנים הרכים שקבוצות העבודה שלו מפיקות ובנוכחותה של מזכירות ההופכת את העיר למקום מפגש טבעי עבור מנהלי הכלכלה של האזור.

הערות

1. Wikipedia, "Pacific Economic Cooperation Council" (נצפה בנובמבר 2026): נוסדה בשנת 1980 ביוזמת ראשי הממשלה מסאיושי אוהירה ומלקולם פרייזר; האסיפה הכללית הראשונה (PECC I) באוסטרליה בשנת 1980; רשת של ועדות חברות המפגישה הוגים ומקבלי החלטות מהממשל ומהעסקים. ↩

2. Pacific Economic Cooperation Council, אתר האינטרנט (pecc.org, נצפה בנובמבר 2026), כותרת תחתונה: "29 Heng Mui Keng Terrace, Block A, 7th Floor, Singapore 119620". ↩

3. Wikipedia, "Asia-Pacific Economic Cooperation" (נצפה בנובמבר 2026): ל־APEC שלוש משקיפות רשמיות, ASEAN, פורום איי האוקיינוס השקט (Pacific Islands Forum) ו־Pacific Economic Cooperation Council. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

4. Wikipedia, “Asia-Pacific Economic Cooperation” (נצפה בנובמבר 2026): “This led to the first meeting of APEC in the Australian capital of Canberra in November”; Wikipedia, “Asia-Pacific Economic Cooperation” (נצפה בנובמבר 2026): בפגישת קנברה של 1989 השתתפו שרים משתים־עשרה מדינות; “Currently, APEC has 21 members.”. ↩

5. Wikipedia, “Asia-Pacific Economic Cooperation” (נצפה בנובמבר 2026), טבלת הפגישות: הפגישה השנייה בסינגפור, 29–31 ביולי 1990, בראשות ראש הממשלה לי קואן יו. ↩

6. על החלטת שרי APEC בבנגקוק בספטמבר 1992 להקים מזכירות ועל פתיחתה בסינגפור בשנת 1993, ראו את תולדות מזכירות APEC ואת Bangkok Declaration on APEC Institutional Arrangements משנת 1992 (apec.org). ↩

7. Wikipedia, “Asia-Pacific Economic Cooperation” (נצפה בנובמבר 2026), טבלת הפגישות: הפגישה השבע־עשרה בסינגפור, 14–15 בנובמבר 2009, בראשות ראש הממשלה לי הסיין לונג. ↩

8. APEC Secretariat, “APEC Secretariat” (apec.org, נצפה בנובמבר 2026): “The APEC Secretariat is based in Singapore”; היא “is staffed by a small team of program directors, seconded from APEC member economies”; APEC Secretariat, “APEC Secretariat” (apec.org, נצפה בנובמבר 2026): “APEC's annual budget is also administered by the APEC Secretariat”, המפקחת על יותר מ־250 פרויקטים במימון apec.org) APEC; APEC Secretariat, “APEC Secretariat”, נצפה בנובמבר 2026): “In 2002, the APEC Secretariat obtained ISO 9001 Quality Management Certification.” ↩

9. APEC Secretariat, “APEC Secretariat” (apec.org, נצפה בנובמבר 2026): “Up until 2009, host economy filled the position of executive director”; “From 2010, the appointment of an executive director is made on a three-year fixed-term basis”; אדוארדו פדרוסה (Eduardo Pedrosa) הוא המנהל הכללי הנוכחי. ↩

10. Wikipedia, “Asia-Pacific Economic Cooperation” (נצפה בנובמבר 2026): “The Policy Support Unit (PSU) was established by APEC Ministers in September 2007”, והחלה לפעול בשנת 2008. ↩

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.

11. "Wikipedia, "Asia-Pacific Economic Cooperation (נצפה בנובמבר 2026): "APEC leaders adopted the Bogor Goals, which aimed for free and open trade and investment in the Asia-Pacific", עם מועדי יעד של 2010 לכלכלות מתועשות ו־2020 לכלכלות מתפתחות. ↩

12. APEC, "Achievements and Benefits" (apec.org, נצפה בנובמבר 2026): כ־2.95 מיליארד בני אדם, "approximately 62 percent of world GDP" ו־"48 percent of world trade in 2021"; מכסים ממוצעים "from 17 percent in 1989 to 5.3 percent in 2021"; תוצר ריאלי "from USD 19 trillion in 1989 to USD 52.8 trillion in 2021". ↩

13. על APEC Finance Ministers' Process, שהוקם בשנת 1994, ועל יוזמותיו המאוחרות יותר, לרבות Cebu Action Plan משנת 2015 ו־Asia-Pacific Financial Forum, ראו את דפי APEC Finance Ministers' Process (apec.org). ↩

Disclaimer

This article is provided for general information only. It is based on publicly available sources as at its date of publication. These sources have not been independently verified against licences, regulatory registers or the records of the entities concerned. It is not legal, tax, financial or investment advice. Nor is it a recommendation to invest in, transact with or use the services of any entity mentioned. Law and regulation change frequently, so the content may be incomplete or outdated. To the fullest extent permitted by law, Dr Alexander Ressos and the publisher of SingaporeIQ exclude all liability for loss or damage arising from the use of or reliance on this article. Readers should obtain advice on their specific circumstances before acting or refraining from action.

Names and trademarks of the entities discussed belong to their owners and are used for identification only. Their mention implies no endorsement, affiliation or allegation of wrongdoing. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. Corrections and updates: contact@ressos.com.

© 2026 Dr Alexander Ressos. This article may be quoted with attribution to SingaporeIQ (SingaporeIQ.com). Reproduction in full and any commercial use require prior written consent. The Legal Terms at https://singaporeiq.com/legal-terms apply.

Author contact: Dr Alexander Ressos, TEP · contact@ressos.com

© 2026 Dr Alexander Ressos. General information only, not legal, tax or investment advice. No client relationship is created. All Singapore law advice is provided by a duly licensed and regulated firm of Singapore advocates and solicitors only on the basis of an express written letter of engagement. More information at SingaporeIQ.com and ressos.com.sg.